

“Het opheffen van nulstand-beheer in het buitengebied is een goede zaak”

— Lotty Nijhuis (journalist)

Bart Krol, gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling en Landelijk Gebied provincie Utrecht

“We vinden dat de provincie veel aan kan, maar het aantal grote hoefdieren moeten we beperken”

> “Als het gaat om groot wild hanteert de provincie Utrecht drie uitgangspunten: het creëren van grote, robuuste natuurgebieden, maatregelen om de verkeersveiligheid te vergroten en faunabeheer. In Utrecht bemoeien we ons steeds minder met individuele planten of dieren. We maken de natuur robuuster door gebieden te verbinden en we laten flora en fauna hun gang gaan. Zo bepaalt de natuur zelf waar zij succesvol is. Maar wat doe je als die natuur te succesvol wordt? Binnen de provincie zijn daarover stevige debatten gevoerd. Je kunt zeggen: dat regelt de natuur zelf. Maar in een dichtbevolkte provincie, met bijvoorbeeld veel verkeer, is dat onverantwoord. We vinden dat de provincie veel aan kan, maar het aantal grote hoefdieren moeten we beperken. Voor de verkeersveiligheid nemen we daarom zoveel mogelijk maatregelen, met hekken, rasters en ecoducten. Het wild zwijn is bijna onbeheersbaar en zorgt voor grote risico's voor verkeersveiligheid. Voor wilde zwijnen hanteren we daarom een nulstand. Hetzelfde geldt, in bijna de hele provincie, voor het damhert, een soort die zich snel verspreidt en vaak aanrijdingen veroorzaakt. Het edelhert komt nog niet voor in Utrecht. We zien ruimte voor het edelhert op de Utrechtse Heuvelrug en we kijken eerst aan hoe dat zich gaat ontwikkelen. In andere provincies zal men misschien andere keuzes maken, maar Utrecht is een volle en relatief kleine provincie. Bovendien grijpen we als mens vaak in om de natuur beter te maken, dan moet je ook je verantwoordelijkheid nemen als het om het beheer gaat. Wij vinden het volledig opheffen van het nulstandbeheer dus geen goede zaak.”<

Harm Kossen, Multifunctionele Landbouw & Natuur, LLTB

“In Limburg heeft de landbouw heel veel overlast van zwijnen”

> “Het is vooral een goede zaak als er goed nieuw beleid voor in de plaats komt. Want het huidige nulstandbeleid wordt niet gehaald of iedereen heeft er een andere definitie van. In Limburg mogen wilde zwijnen alleen voorkomen in Nationaal Park De Meinweg en een klein nabijgelegen gebiedje, maar ze zitten overal. Deels komt dat omdat Limburg grenst aan België en Duitsland: wild stroomt zo de grens over. Maar er moet ook gewoon veel beter worden samengewerkt en heldere keuzen worden gemaakt, het beleid werkt nu duidelijk niet. In Limburg – en rap andere provincies – heeft de landbouw daardoor heel veel overlast van zwijnen. Daarom is onze inzet: gewoon helemaal geen wilde zwijnen in landbouwgebieden. We richten ons nu vooral op de samenwerking met terreinbeheerders en jagers. Terreinbeheerders vragen we maatregelen te nemen om te voorkomen dat wild buiten de natuurgebieden komt, jagers actie te ondernemen als dat toch gebeurt. Er is nu behoefte aan een eerlijke discussie over wat we met het beheer van zwijnen en ander groot wild aan willen, en ook hoe we de lasten eerlijk willen verdelen. Nu steken partijen de kop in het zand, net zoals tien jaar geleden met de ganzen. Bij voorkeur verloopt die discussie op basis van rationele argumenten, maar helaas blijkt dat lastig in Nederland. Ook voor het edelhert is het wat ons betreft een ‘nee’. Edelherten geven misschien minder overlast dan zwijnen, maar je kunt niet alles altijd maar op ‘ondernemersrisico’ blijven schuiven als de maatschappij besluit nieuwe diersoorten toe te laten. Maar laten we eerst het probleem ‘zwijn’ oplossen voor we het over edelherten hebben.”<

**Joop Schoneveld,
faunabeheerder team
Handhaving Openbare Ruimte
gemeente Apeldoorn**

“Zwijnen zetten echt de hele boel op z'n kop”

> “In de gemeente Apeldoorn hebben we faunabeheer in eigen huis, zowel in het buitengebied als in de stad. We hoeven niet altijd direct actie te ondernemen. Bij ganzen in de bebouwde kom bijvoorbeeld, dan is praten met mensen alleen soms al voldoende.

Anders is het als het gaat om wilde zwijnen, daar zijn we heel fel op. We hebben heel veel overlast, vooral in tuinen van particulieren aan de rand van de bebouwde kom waar woonwijken grenzen aan bos. Meldingen van zwijnen komen binnen via een klachtenlijn. Ook houden we plekken met een verhoogd risico van overlast scherp in de gaten. Dan zijn we er als de kippen bij. Want zwijnen zetten echt de hele boel op z'n kop.

Als je het nulstandbeheer wilt opheffen, dan weet je naar mijn mening niet hoe de realiteit in elkaar zit. Je kunt niet alles gaan uitrasteren – wegen en spoorlijnen niet, en ook tuinen niet. In feite stel je dan gewoon de tuinen van mensen open, dat is van de gekke.

In bosgebieden is het al bijna onmogelijk om het benodigde afschot te realiseren. Hef je nulstandbeheer op, dan is de bebouwde kom voor je het weet vergeven van de varkens. Het schuift steeds verder op, dus je moet een duidelijke scheidslijn trekken: tot zover, en niet verder. Dat betekent dat je wilde zwijnen, maar ook ander groot wild, absoluut niet moet tolereren in woonwijken. In delen van het buitengebied zou het misschien nog kunnen, maar dan moet je mensen – particulieren en boeren – in mijn ogen helemaal schadeloos stellen. En waar houdt het dan op?”<

Michiel van der Weide, Adviseur fauna & natuurbeheer Natuurmonumenten

“Mensen geven graag meer ruimte aan dieren en vinden het aantrekkelijk om ze tijdens een wandeling tegen te komen”

> “In de dagelijkse beheerpraktijk komen we verschillende dilemma's tegen: wanneer moeten we wild afschieten, moeten we wel of niet bijvoeren in de winter? Er zijn in de maatschappij allerlei meningen over, die ook veelvuldig in de media worden geventileerd. Om te weten hoe onze achterban er over denkt, hebben we afgelopen najaar de Groot wild enquête gehouden. Daaruit blijkt onder meer dat mensen graag meer ruimte geven aan dieren, en het ook aantrekkelijk vinden om ze tijdens een wandeling tegen te komen. Daarom stellen we een nuancering van het nulstandbeheer voor. We baseren ons hierbij niet alleen op de mening van onze achterban, maar ook op onze eigen kennis en ervaring. In de praktijk is de nulstand allang geen werkelijkheid meer. Het wordt tijd dat beleid en realiteit met elkaar in de pas gaan lopen. Bij het opheffen van de nulstand heb je natuurlijk te maken met andere belangen, en dus is een vorm van beheer nodig. Met dat in gedachten willen we nagaan waar het opheffen van het nulstandbeheer wel en niet gewenst is. Voor het edelhert zijn de handen denk ik makkelijker op elkaar te krijgen. De aantallen wilde zwijnen wisselen veel sterker door voedselaanbod, met veel schade in maisvelden tot gevolg. Daar zullen we dus echt op moeten gaan beheren. Alleen op de Veluwezoom, een groot en afgesloten gebied, zouden we het beheer van wilde zwijnen echt willen beperken.

Door het deels afschaffen van het nulstandbeheer willen we herten en zwijnen in meer gebieden een rol laten spelen. Door begrazing en wroetgedrag ontstaat er in bossen meer dynamiek en krijgen andere planten en dieren een kans. Bovendien is de aanwezigheid van deze soorten op zich al een verrijking van de natuur, de dieren zelf hebben ook hun waarde. Het opheffen van de nulstand past tenslotte ook bij de realisatie van het Nationaal Natuur Netwerk. We vinden dat herten en zwijnen via dit netwerk nieuwe leefgebieden moeten kunnen ontdekken. Deze spontane vestiging is alleen mogelijk als wilde dieren niet meteen worden doodgeschoten.”<

Edelherten in een maisveld.

foto Eline Verwoerd